

Tärnöbron 1903

Tärnöbron 2013

Årsskrift 2017

Bilderna på framsidan visar bron över Långhalsen vid Tärnö.
Det skiljer 110 år mellan bilderna.
Bron ligger på gränsen mellan och förenar de båda socknarna
Husby-Oppunda och Vrena.

Förord

Du håller just i handen Vrena och Husby-Oppunda Hembygdsförenings årsskrift 2017. Det är den första skriften enligt en ny års-ordning styrelsen beslutat att följa. Vi ska, liksom de flesta andra hembygdsföreningar, försöka ge ut en årlig skrift med bland annat en skildring av *det år som gått*. Skriften får då namn efter detta år och vi ska försöka utge den till årsstämman som avslutar varje verksamhetsår.

Då vi nu byter system fattas sålunda en skildring av verksamhetsåret 2016. Vi har därför lagt till verksamhetsberättelsen för 2016. Den är ju ett koncentrat av vad som hänt under detta år.

Denna skrift som alltså skildrar året 2017, är den tolfte årsskrift som föreningen utger.

Innehållet i skriften är, förutom sedvanliga förenings-informationer, artiklar om allehanda företeelser, personer, händelser och livsöden. Det handlar om vår bygd och personer som bor eller har bott här. Särskilt läsvärd är artikeln om *Erik Anders Rundlöf* skriven av vår medlem Gunnar Lundmark.

Föreningen vill med sina skrifter i all blygsamhet sprida kunskap om gårdagens både små och stora händelser som tilldragit sig i vår bygd.

Kunskap om gårdagen ger underlag för bättre beslut i dag som ju formar och påverkar morgondagen.

Vi hoppas att ni alla kan finna något intressant och lärorikt och önskar er en stunds trevlig läsning.

Göran Malm, redaktör

Innehållsförteckning

Förord	1
Innehållsförteckning	2
Styrelse under 2017	3
Bygdeband och Fotogruppen	4
Verksamhetsberättelse för år 2016	5
Verksamhetsberättelse för år 2017	8
Bild- och textkavalkad från 40-årsjubileet 2016	11
Några glimtar från verksamheten 2017	14
<i>Erik Anton Rundlöf</i> –Hallbosjöns världsberömda motorkonstruktör	21

Styrelse under 2017 har varit

Ordförande	Britt-Marie Grothe-Lundin brittmarie.grothe-lundin@telia.com	070-2808009
Sekreterare	Birgit Hugsén mariebergvrena@gmail.com	0703-1630328
Kassör	Eva Carlsson evamargret49gmail.com	0708-843408
Ledamöter	Lilian Eliazon lilian.eliazon@hotmail.com	
	Göran Malm a.g.malm@telia.com	0705-850151
	Lottie Lundell lottielundell.uppsala@gmail.com	
	Ingvar Hugsén gunillahu@telia.com	0155-912 67
	Christer Karlsson bigbhoman@telia.com	072-703 43 33

Övriga uppgifter och personer

Ansvarig för Bygdeband Teddy Munkesjö 0155-911 50
teddy.munkesjo@gmail.com

Filmare Erik Pettersson 0155-913 70

Årsskriftsredaktör Göran Malm

Revisorer Gerhard Georgsson och Lars Lindkvist

Valberedning Jan Farneborn och Eric Bundy

Föreningens innehållsrika hemsida på bygdeband har adressen: *bygdeband.se* och därifrån klickar man sig vidare till Sörmland, Nyköpings kommun och Vrena församling.

Bygdeband och Fotogruppen

Arbetet med att dokumentera Halla, Vrena och Husby-
Oppunda socknar fortsätter. Just nu, december 2017, finns det
5 716 bilder/dokument, 2 715 personer och 711 platser, hus
och gårdar i databasen och arbetet fortsätter. Liksom tidigare
år har vi haft en grupp av 10 – 15 personer som träffats under
våren för att tala om bilder och annan dokumentation vi har.
Ny dokumentation kommer dock hela tiden in i databasen så
det är ett arbete som aldrig tar slut.

Under 2017 har vi bland annat fått en stor mängd material i
form av bilder, filmer och böcker av familjerna Druselius. Det
mycket omfattande materialet håller vi på att gå igenom.

Har du material, bilder, dokumentation eller information som
är av intresse att spara för framtiden så hör av dig till:

Teddy Munkesjö

Banninge Gård 611 98 Vrena

Tel: 0705 49 75 63

E-post: teddy.munkesjo@gmail.com

eller, när det gäller Farneby:

Göran Malm

Farneby Övergården 61198 Vrena

070-5850151

E-post: a.g.malm@telia.com

Verksamhetsberättelse för år 2016

Styrelsen för Vrena och Husby Oppunda hembygdsförening vill för verksamhetsåret 2016 avge följande verksamhetsberättelse

Styrelsen har bestått av
Ordförande Britt-Marie Grothe Lundin
Sekreterare Birgit Hugsén
Kassör Eva Carlsson
 Christer Karlsson
 Ingvar Hugsén
 Lilian Eliazon
 Lottie Lundell
 Maud Petersen

Revisorer Göran Malm och Gerhard Georgsson med Lars Lindkvist som ersättare.

Kaffekommitté Barbara Bergstedt och Birgit Hugsén

Filmansvariga Teddy Munkesjö och Erik Pettersson

Årsavgiften har varit 150 kr/pers och 250/fam.

Antalet medlemmar har varit 207 st.

Styrelsen har haft 11 protokollförda möten.

I januari hade vi viskväll i Vrena församlingshem, Eva Tjörnebo underhöll tillsammans med make och son och deras "hemliga gäst" Ingvar Andersson i Berga. Vi serverade soppa och kaffe det var ett samarbete med Stigtomta -Vrena församling.

I februari visades Filmen "Om Ofred Kommer" i lokalen.

I april besökte vi Nostalgi museum i Sparreholm vi blev visade runt av makarna Gråfors som är ägare.

Aktiviteten i Barnens skog utgick på grund av sjukdom i skolan.

En utflykt till vårt museum i Husby-Oppunda och en kortare kyrkogårdsvandring på H-O kyrkogård fick ersätta.

Vägverket saboterade vår blomstervandring med att slå av alla blommor utmed järnvägen som vi skulle se, strax innan den aktiviteten.

I juli gjorde vi en utflykt till kyrkreservatet i Halla.

Dessutom en "stadsvandring i Vrena" under ledning av Lilian Eliazon och Maud Petersen där vi fick veta om vilka som har bott i husen utmed Verkstadsvägen och delar av Villavägen.

3 september VRENA-dagen: Göran Malm visade hur

Bygdeband fungerade och vi serverade våfflor och kaffe till mer än hundra personer vilket gav en bra inkomst. Så vi kunde fira vårt 40-årsjubileum den

17 september Siv Johansson berättade om att växa upp i Vrena på 30-40talet och Ingvar Andersson underhöll med sina underfundiga visor. Vi bjöd på kaffe och smörgåstårter och sålde lotter.

I oktober hade vi traditionellt "Antikrundan ligh" med Petri Jörstål och Andreas Lindgren

I november såg vi filmen Kattfot och Blå viol om Biologiskt mångfald.

Vi har också haft några filmkvällar när våra gamla filmer har visats.

Under hösten återupptog Fotogruppen arbetet med att identifiera personer på gamla foton. Teddy Munkesjö har varit ledare.

Vid en gemensam PUB-afton med vår hembygdsförening och Sockenföreningen i Husby-Oppunda bildades en grupp som i samarbete mellan hembygdsföreningen och Husby-Oppunda Sockenförening ska verka för museets bevarande och vidareutveckling. Gruppen består av personer från både Husby-Oppunda Sockenförening och från Vrena och Husby-Oppunda Hembygdsförening. Hembygdsföreningens ordförande Britt-Marie utsågs till som sammankallande.

Hembygdsföreningens museum var öppet den 16 juli när sockenföreningen hade Loppis och var mycket välbesökt.

Under sommarmånaderna hade vi öppet hus i föreningslokalen vid tre tillfällen där vi presenterade lokalerna och sålde kaffe och en del loppis prylar.

Årsskriften blev klar lagom till vårt 40-årsjubileum är mycket fin, ett stort tack till Eva Carlsson, Gunilla Hugsén och Göran Malm som är redaktörer.

Styrelsen tackar för det gångna året ser fram mot 2017 års verksamhet.

Britt-Marie Grothe Lundin
ordförande

Birgit Hugsén
sekreterare

Eva Carlsson
kassör

Christer Karlsson

Ingvar Hugsén

Lilian Eliazon

Maud Petersen

Lottie Lundell

Verksamhetsberättelse för år 2017

Styrelsen för Vrena och Husby Oppunda hembygdsförening vill för verksamhetsåret 2017 avge följande berättelse.

Styrelsen har bestått av
Ordförande Britt-Marie Grothe Lundin
Sekreterare Birgit Hugsén
Kassör Eva Carlsson
 Christer Karlsson
 Ingvar Hugsén
 Lilian Eliazon
 Lottie Lundell
 Göran Malm

Revisorer har varit Lars Lindkvist och Gerhard Georgsson med Runar Åkerlund som ersättare.

Kaffekommitté: Marianne Eriksson, Lena Winnberg Björkman och Birgit Hugsén

Filmansvarig: ingen valdes men Erik Pettersson hjälper till
Årsavgiften har varit 150 kr/pers och 250/familj.

Antalet medlemmar har varit 207.

Styrelsen har haft 7 protokollförda möten.

I januari Föreläste Teddy Munkesjö om Bygdeband i Lokalen.

Årsmötet i februari hölls i Församlingshemmet i Vrena.
Förutom årsmötesförhandlingarna visades 1998 års film.

En kväll i mars underhöll Ingvar Andersson i Berga med Taube-visor, även soppa och pilsner serverades.

I april besökte vi Hasse Bergentofts Speed Way museum i Råby vilket var mycket imponerande.

Aktiviteten i Barnens skog i slutet av maj var mycket uppskattad. Alla barn utom de allra minsta från Vrena Friskola deltog i de aktiviteter som vi hade ordnat

I juni gjorde vi en utflykt och besökte Fageråsen Antik och Loppis där vår ordförande Britt-Marie, som är innehavare, visade oss runt. Sedan gick färden vidare till Petri Jörstål som innehar 53:ans Antik.

2 september VRENA-dagen: Göran Malm och Teddy Munkesjö visade hur Bygdeband fungerar. Den iordningsställda fotoutställningen Vrena Förr och Nu premiärvisades. Vi serverade även våfflor och kaffe till mer än hundra personer vilket gav en bra inkomst.

En kväll i september visades återigen skärmutställningen Vrena Förr och Nu.

I oktober besökte vi också Perolov Andersson i Haresta och fick se hur hans mjölkrobotar fungerar i hans stora fina ladugård.

Traditionellt hade vi "Antikrundan light" i oktober med Petri Jörstål

I november berättade Göran Malm om byn Farneby.

Under våren träffades Fotogruppen för att fortsätta arbetet med att identifiera personer på gamla foton. Teddy Munkesjö har varit ledare.

Museet var öppet den 15 juli när sockenföreningen i Husby-Oppunda hade Loppis och det var mycket välbesökt.

Under sommarmånaderna hade vi öppet hus i föreningslokalen vid tre tillfällen och visade foton på tidigare års konfirmander.

Vår ordf Britt-Marie har under året haft regelbundna möten med en grupp på 7 personer från Husby-Oppunda sockenförening som alla jobbar med att förbättra museet i Husby-Oppunda och som nu är redo att söka kommunala m.fl. bidrag. Detta för att museet skall bli trevligare och mer användbart.

Under året har Vrena PRO lagt ner sin verksamhet och överlämnat protokoll och foton med mera till vår förening.

Styrelsen tackar för det gångna året ser fram mot 2018 års verksamhet.

Britt-Marie Grothe Lundin
ordförande

Birgit Hugsén
sekreterare

Eva Carlsson
Kassör

Christer Karlsson

Ingvar Hugsén

Lilian Eliazon

Göran Malm

Lottie Lundell

En bildkavalkad från Vrena och Husby-Oppunda hembygdsförenings 40-årsjubileum

Vi firade föreningen 40-årsjubileum i Vrena församlingshem den 17 september. Det var mycket god anslutning av medlemmar som ville delta.

Flera trotjänare avtackades med blommor och föreningen uppväktades av Stigtomtaortens Hembygdsförenings ordförande Eva Sandström.

Vi fick även lyssna till ett intressant föredrag av den pensionerade lärarinnan Siv Johansson om att växa upp i samhället Vrena på 1930-40-talet och Ingvar Andersson underhöll med sina underfundiga visor. Vi bjöd på kaffe och mycket god smörgåstårter och sålde även lotter.

Britt-Marie och Eva
ordf. i Vrena resp. Stigtomta

Siv Johansson

Eva, Barbara och Birgit

Ingvar underhåller

Här följer några glimtar från de aktiviteter som föreningen genomfört under år 2017.

Årsmöte den 26 februari för verksamhetsåret 2016

Ett effektivt presidium klarade snabbt av förhandlingarna

Birgit Hugsén och Ingvar Andersson

Ingvar Andersson
avtackas av Birgit
Hugsén för de roliga
sånger han framfört
efter för-handlingarna.

Den 19 april besökte vi Speedway-museet i Råby. Ett 20-tal medlemmar från Vrena och två entusiaster från Oxelösund fick höra de mycket kunniga guiderna berätta om allt som fanns att se i museet. Det är uppbyggt av Hasse Bergentoft och är ett nytt och mycket fint museum med motorcyklar. Hela familjen Bergentoft har ett brinnande intresse för motorcyklar och särskilt de avsedda för speedway på bana av kolstybb, gräs och på is. Vi kunde också njuta av gott kaffe i den härliga miljön.

Den 24 maj genomförde Vrena och Husby-Oppunda Hembygdsförening tillsammans med Vrena Friskola den traditionsenliga friluftsdagen i *Barnens Skog* i Vrena för alla barn och lärare. Det var ett 70-tal barn som gick runt i grupper och besökte tio stationer med olika aktiviteter och klurigheter. Bland annat lösa tändsticksproblem, kasta kottar i hink, bygga ladugård med kor av kottar, kasta hästskor. Som lunch bjöds på grillad korv med bröd och grönsaker. Som avslutning genomfördes dragkamp mellan olika konstellationer av barn och i ett försök mellan barn och vuxna (de vuxna förlorade).

Det hela avslutades med en stor applåd som tack från elever och lärare.

Vrenadagen 2 september 2017

Foto: G Malm

Vrenadagen

Skärmar med bilder och texter *Vrena förr och nu*

Kaffe och våfflor går åt som aldrig förr...

Den 20 september kom ett 20-tal besökare för att titta på de bilder föreningen har. Det var dels foton tagna av Sigurd Pettersson och dels gamla och nyare bilder utvalda och uppsatta av Göran Malm, på skärmar.

Vi alla hann även med att fika.

Den 4 oktober besök vi Skaresta för att se mjölkkningsrobotar i aktion. Det var imponerande!

Den 25 oktober hade vi *Antikrunda Light* i Vrenaokalen. Ett dussin personer fick höra *Petri Jörestål* berätta om loppisfynd och antikviteter. Vi fick lära oss att värdet på tennföremål gått ned och i än högre grad glasföremål. De föremål vi tagit med fick vi värderade och höra en del intressanta fakta om. Den roligaste prylen var en porslinsburk från 1800-talet som innehållit *Björnfett från Norden* – ett medel mot skallighet. De mest värdefulla föremålen var ett guldarmband och en skål från Svensk Tenn AB. Fakta och bilder kan enkelt googlas fram. Vi hann även med att fika och äta goda mackor.

Vi lyssnar andäktigt till Petri Jörestål från Husby-Oppunda

Petri Jörestål

Berättarkväll den 22 november 2017

Vi var ett 20-tal medlemmar som samlades för att lyssna på *Göran Malm* som höll ett föredrag om Farneby. Han beskrev med både ord och ett 90-tal bilder byns historia från stenåldern fram till i dag.

Göran har forskat fram en massa fakta om byn och har pratat med personer som bor eller har bott i Farneby. Allt finns nu samlat i en bok som Göran skrivit och som handlar om Farneby. Det var ur den boken de olika uppgifterna och bilderna kom.

Erik Anton Rundlöf – Hallbosjöns världsberömda motorkonstruktör

Det finns ett märkligt samband mellan Hallbosjön i Sörmlands hjärta och världens högst belägna sjö med båttrafik, Titicacasjön, 3800 m över havet i Andernas bergstrakter på gränsen mellan Peru och Bolivia - och det sambandet är uppfinnaren Erik Anton Rundlöf.

Uppfinnaren Erik Anton Rundlöf, Kälkesta vid Hallbosjön, f 1872-d 1954. En av de mest betydande i tändkulemotorers historia.

Erik Anton Rundlöf, växte upp i Stockholm. Han utbildade sig till maskiningenjör på Tekniska skolan i Stockholm, där han tog examen 1893, och var sedan anställd vid flera företag, till exempel Atlas verkstäder, Telegrafverkets verkstad i Stockholm, Gustaf de Laval's konstruktionskontor i Stockholm. Han praktiserade också på Campbells motorfabrik i Storbritannien, där han kom i kontakt med utvecklingen av tvåtaktsmotorer.

Efter vistelsen i England tog han anställning först vid J.V. Svenssons motorfabrik i Augustendal i Nacka och var sedan 1901-02 chefskonstruktör för råoljemotorer av tändkuletyp vid Bolinders mekaniska verkstad. År 1893 hade Bolinders byggt Sveriges första motor med intern förbränning. Det var en fyrtakts fotogenmotor med en liggande cylinder, som hade konstruerades av Jonas Weyland. Den var dock inte så framgångsrik och därför anlätades i stället Erik Rundlöf, som redan 1897 hade utvecklat en överlägsen tvåtakts råoljemotor. År 1902 köpte Bolinders in rätten till en Rundlöfs konstruktion och han anställdes då som chefskonstruktör för

Rundlöfs motor blev en fantastisk framgång för Bolinders och även för Rundlöf personligen. År 1920 hade man 80 % av världsmarknaden för fiskebåtmotorer, i princip världsmonopol, tack vare motorernas driftsäkerhet och bränsleekonomi. Bolinders råoljemotortillverkning.

Bolinders och Rundlöfs prisbelönta råoljemotor

Rundlöf fick mycket bra betalt och lät 1917-1918 bygga en herrgård, Kälkesta, vid Hallbosjön, nära Halla och Vrena. Där hade han även ritkontor och en experimentverkstad för motorutveckling i en av flyglarna, samt en båt för motorprovning.

Kälkesta, ca 1930?

Pengarna flödade till Rundlöf på Kälkesta. Som exempel kan nämnas att han 1917 fick en royaltyersättning på drygt 342 000 kr + lön på 16 250 kr, totalt ca 358 000 kr. Detta motsvarar i 2016 års penningvärde ca 11 miljoner kronor. (Skatten var måttlig, ca 15%.) Ersättningen motsvarade ungefär 300 industriarbetarlöner! Rundlöf satsade väldigt mycket (för mycket?) pengar på Kälkesta. Bara husgrunden och stenterrassen och framför huset uppges 1917 ha kostat flera hundra tusen. Mycket pengar på den tiden.

Rundlöfs kontrakt med Bolinders förnyades många gånger, men efter ca 1920 sjönk royaltyersättningen pga minskad försäljning av motortypen. Han slutade vid Bolinders 1932, då under något frostigare omständigheter än då han var på topp.

Rundlöf var en kontroversiell person och han tvingades av ekonomiska skäl att sälja Kälkesta. Han flyttade då till Grindstugan (nåja) ca 1,5 km från herrgården.

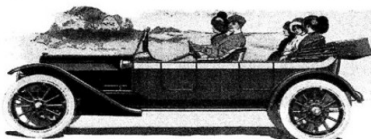

Erik Anton Rundlöf med familj är begravd på Halla kyrkogård nära Kälkesta. Gravstenen är betydligt modestare än herrgården.

Dir Henry Nyberg, en ingenjör och bilfabrikant bördig från Gotland och som varit verksam i Amerika, köpte gården av Rundlöf 1934. Men det är en helt annan historia. Kälkestas historia har dominerats av två tekniska snillen som under industrialismens genombrott satt sina spår i stora vida världen - helt unikt i Munterbygden.

Your Motor Car!

Center Control
Electric Starter
Electric Lights
Electric Horn

Nyberg SIX
\$2000

Your Motor Car is a stylish, comfortable SIX - a car which any man may well be **proud** to own. A valuable addition to any stude's line.

Yavari - en båt med mycket märklig historia och med Rundlöfs motor

Den som idag vill se en av Rundlöfs största motorer i drift rekommenderas att resa till Peru och Titicacasjön.

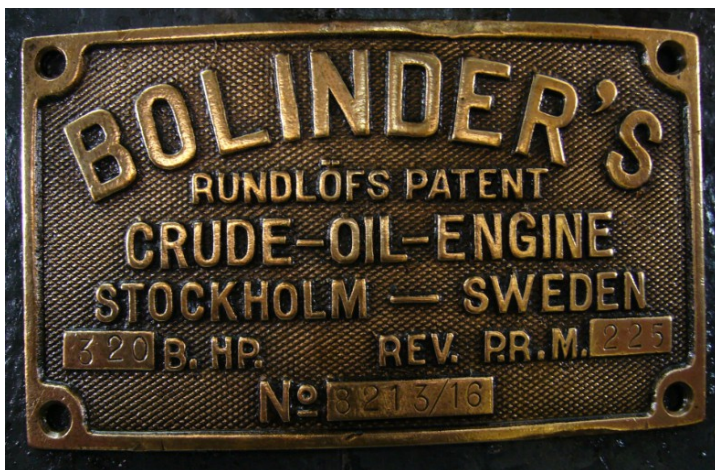

*Yavari på Titicacasjön, 1999, efter renovering.
Används idag som B&B.*

Perus regering beställde 1861 två "gunboats" för trafik på Titicacasjön i Andernas bergstrakter. Båtarna tillverkades i England, vägde totalt 210 ton, och levererades i delar lagom att bäras av mulåsnor till en hamn i Peru 1862. Transporterades med järnväg ca 6 mil till Tacna 550 m över havet, för att sedan transporteras med mulåsnor och bärare upp till Puno vid Titicacasjön 3800 m över havet. Sträckan var 35 mil och gick över bergsmassiv högre än Europas högsta berg. Den kontrakterade transportören gav upp efter 6 månader och lämnade delarna utspridda mellan Tacna och Puno. Jordbävningar, bonderevolter, krigshot försenade projektet. Skam den som ger sig, fem år senare tog man nya tag, engagerade "1000 indianer" och massor med mulåsnor för transporten. Man hade lyckats transportera upp de mesta till Puno 1869, åtminstone så att man kunde färdigställa skrovet.

Brittiska ingenjörer och lokala arbetare monterade under svåra omständigheter ihop Yavari bit för bit. På juldagen 1870 kunde Yavari äntligen glida ut på sjön.

Båten drevs ursprungligen av en tvåcylindrig ångmaskin på 60 Hkr som eldades bla med lamaspillning. Båten fungerade som fraktfartyg och moderniserades 1914. Båten förlängdes och en fyrcylindrig råoljemotor på 320 Hkr av Rundlöfs konstruktion installerades.

Märkskylten på Yavaris motor. Skickligt av Rundlöf att få dit sitt namn! Varvtalet 225 rpm gäller Stockholm. På Titicacasjön kommer man bara upp till max ca 185 rpm pga det låga lufttrycket.

Yavari byggdes om flera gånger och tjänstgjorde under många år på Titicacasjön som lastfartyg. Hon togs ur drift ca 1950 och låg sedan och rostade i Punos hamn. En engelska, Merel Larken, släkting till grundaren av varvet som byggde Yavari, upptäckte och fattade tycke för den gamla båten. Hon köpte den för skrotvärdet 1984, och båten renoverades under många år.

Det största bekymret förutom pengarna var att få ordning på motorn som delvis var sönderplockad och det saknades även delar. Men Merel fick på underliga vägar tag på civ. ing. Per Fonser, Stockholm, en av världens kunnigaste tändkulemotorentusiaster. Han hade redan som yngling på gymnasiet 1972 gjort ett specialarbete om tändkulemotorer och även uppmärksammat Rundlöfs stora betydelse i sammanhanget.

Per kunde inte motstå utmaningen Han flög ner till Puno, organiserade arbetet och med hjälp av lokala verkstadsarbetare tillverkade nya delar, monterade ihop motorn och fick Rundlöfs motor att fungera efter 3 veckors intensivt arbete i den tunna luften.

Per Fonser, Stockholm, ledde arbete med att plocka ihop och renovera motorn 1999.

En imponerande prestation då ingen av de medverkande hade sett motorn i drift och det saknades delar, ritningar och tekniskt underlag. Och 1999 kunde båten äntligen stänka ut på Titicacasjön igen för första gången sen 1967 !

Yavari fungerar idag som flytande museum och Bed & Breakfast i Punos hamn, och man startar Rundlöfs gamla motor ibland för besökande tändkuleentusiaster. Det är förmodligen den största och äldsta fungerade motorn i sitt slag.

Epilog

Jag lärde känna Per Fonser i slutet på 1980-talet på Electrolux, och vi blev nära vänner på 2000-talet. För något år sen fick Per veta att vi byggt ett hus i Vrena (ersatt min frus gamla barndomshem, kapten Sundbergs stuga, Kaptensgården, med en ny stuga), närmaste granne med Munters hemmabrygga. Då blev Per eld och lågor och introducerade mig i Rundlöfs historia. (Anm. Per tillhör Munktellsläkten i Bolinder-Munktell. Tycker nog att Rundlöf fick onödigt bra betalt; han har sett kvittoblock där det ofta utbetalades väldigt stora summor till en herr Rundlöf i Vrena.)

/Gunnar Lundmark

Kaptensgården, Sjöbo (Mellströms), Vrena

Tillägg av redaktören

Rundlöf köpte år 1910 gården Binklinge i Vrena socken. Han bodde troligen där till dess Kälkestras nya mangårdsbyggnad var klar för inflyttning. Ägarna till Binklinge ägde även Öfvergården i Farneby.

Rundlöf styckar av och säljer tomten för Farnebys andra skolhus för 500 kr innan han 1919 säljer hela Binklinge och flyttar till Kälkesta i Halla socken. *GM*

Så säger barn om bönder och djur

Bonden är en väldigt lycklig man, först och främst för att han har traktor, men också för att han slipper jobba.

Håkan 7 år

Bönder är liksom en egen ras, precis som rörmokare och föräldrar.

Anders 8 år

En bonde vid vår sommarstuga välte med traktorn över sig. Det kan vara ganska farligt. Men till all nöd kom han ifrån det hela med livet och lemnen i behåll.

Gunnar 7 år

Det är de korna som springer omkring mest och skakar på sina juver som gör yoghurt.

Maria 5 år

Inne i grisen finns det korvar och skinkor. Och i rumpan på den sitter syltan och väntar på att bli uppäten.

Nina 6 år

Honan heter gris och hanen heter svin. Ungarna heter kelgrisar.

Sofie 5 år

Kon har fyra magar, tre inuti och en på undersidan.

Andreas 6 år

Mamman heter höna, pappan hane, ungarna killingar och barnbarnen heter ägg.

Karin 6 år

Hönor som får gå var de vill lägger finare ägg eftersom de slipper ha hönsnät runt huvudet.

Hans 6 år

Källa: Sörmlandsbygden 2006

Kyrktorget i Husby-Oppunda

VRENA

Upphovet till att Vrena växte fram var järnvägens tillkomst på 1870-talet, då själva stationssamhället skapades. Men bygden är äldre än så, kyrka byggdes i mitten av 1200-talet. Kyrkan och skolan syns här på bilden från 1935.